

Yhteistoimintaneuvottelujen käynnistäminen

Aluehallitus 19.10.2026
14093/01.04.00/2026

Valmistelija toimialajohtaja Jussi Savola, puh. 040 330 5512,
jussi.savola(at)omahame.fi, henkilöstöjohtaja Johanna Bjerregård Madsen,
puh.050 306 1264, johanna.bjerregardmadsen(at)omahame.fi,
talousjohtaja Sampo Salo, puh 040 657 6212, sampo.salo(at)omahame.fi

Selostus **Taloudellinen tausta**

Valtiovarainministeriö myönsi Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle lisääaikaa kertyneiden alijäämien kattamiseen vuoden 2029 loppuun saakka. Lisääajan myöntämisen seurauksena toukokuussa 2026 hyväksytty ehdollinen muutostalousarvio tuli voimaan ja vuoden 2026 ylijäämätavoite pieneni 95,5 miljoonasta eurosta noin 35 miljoonaan euroon. Tästä huolimatta hyvinvointialueen talouden sopeuttamista on jatkettava, ja lisäsopeutustarve vuoden 2029 loppuun mennessä on edelleen vähintään 67 miljoonaa euroa.

Lisääajan hakemista varten hyvinvointialueella laadittiin keväällä 2026 erillinen suunnitelma alijäämien kattamiseksi. Aluevaltuusto päätti lisääajan hakemisesta ja erillisestä suunnitelmasta kokouksessaan 19.5.2026. Päätöksen mukaan suunnitelmassa kuvattuja toimenpiteitä käsitellään tarkemmin ja yksityiskohtaisemmin vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Vuoden 2027 talousarvioehdotukseen sisältyy noin 14,9 miljoonan euron kokonaissopeutus osana alijäämien kattamista vuoden 2029 loppuun mennessä. Kokonaisuudesta tässä yhteistoimintamenettelyssä käsiteltävien henkilöstövaikutteisten toimenpiteiden arvioitu vuosittainen säästövaikutus on noin 4,2 miljoonaa euroa. Muun säästötavoitteen arvioidaan toteutuvan muiden kustannuserien kautta. Tässä vaiheessa arvioidaan, että henkilöstövaikutteisia toimenpiteitä ovat automaation ja puheentunnistuksen hyödyntäminen, ikäihmisten asumisen tehostaminen, kotihoidon välittömän työajan ja tuotantotavan kehittäminen sekä varahenkilöstön tuotantotavan arviointi.

Kokonaisuudessaan hyvinvointialueen taloudellinen tilanne on haastava. Hyvinvointialueen tulosenuste on heikentynyt selvästi kevään tilanteesta ja tämä kasvattaa oleellisesti sopeuttamistarvetta taloussuunnittelukaudella. Vuodelle 2026 sovitut talouden tasapainottamistoimet ovat merkittävästi tavoitetasoaan jäljessä. Valtiovarainministeriö on poikkeuksellisesti ilmoittanut, että se julkaisee uuden rahoituksen painelaskelman vuosille 2028 ja 2029 lokakuun 2026 aikana. Tämä tulee vaikuttamaan oleellisesti hyvinvointialueen lopulliseen taloussuunnitelmaan vuosille 2027–2029.

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) 4 §:n mukaan, jos hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin aluehallitus tekee aluevaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen. Talousarvion valmistelu edellyttää edellä

kuvattujen henkilöstövaikutteisten toimenpiteiden käsittelemistä yhteistoimintamenettelyssä ennen lopullisen talousarvioehdotuksen tekemistä.

Yhteistoimintaneuvottelujen käynnistäminen ja laajuus

Yhteistoimintaneuvottelut koskettavat hyvinvointialueen kaikkia toimialoja. Yhteistoimintaneuvotteluiden piirissä on noin 6 000 henkilöä. Neuvotteluiden laajuus perustuu henkilöstövaikutteisten toimenpiteiden kohdistumisesta useille toimialoille ja niiden tarkemmat tehtävä-, henkilöstö- ja organisaatiovaikutukset täsmentyvät neuvottelujen aikana.

Neuvotteluissa käsiteltävillä henkilöstövaikutteisilla toimenpiteillä tavoitellaan noin 4,2 miljoonan euron vuosittaista kustannussäästöä. Alustavan arvion mukaan neuvotteluissa käsiteltävien toimenpiteiden henkilöstövaikutukset vastaavat enintään noin 84 henkilötyövuotta, mikäli muita kustannuksia vähentäviä toimenpiteitä ei löydetä. Henkilötyövuosimäärä on alustava arvio toimenpiteiden henkilöstövaikutusten enimmäislaajuudesta.

Tavoitteena on saavuttaa henkilöstömäärän vähennys ensisijaisesti ilman työnantajan irtisanomisia hyödyntämällä tehtävien täyttämättä jättämistä eläköitymisten, irtisanoutumisten tai muiden palvelussuhteiden päättymisten yhteydessä. Lisäksi tarkastellaan määräaikaisten palvelussuhteiden täyttämättä jättämistä niiden päättyessä. Ratkaisuja säästöjen toteuttamiseksi haetaan muun muassa irtisanomisen vaihtoehtona toteutettavista toisen tehtävän tarjoamisista, palvelussuhteen ehtojen muuttamisista, osa-aikaistamisista, tehtävien ja toimenkuvien muutoksista, sekä työn ja toiminnan uudelleenorganisoinnista.

Neuvotteluissa voidaan käsitellä riittävässä laajuudessa toimenpiteiden vaihtoehtoja ja niiden henkilöstövaikutuksia ennen työnantajan lopullisia ratkaisuja. Osana neuvottelukokonaisuutta käsitellään myös henkilöstöetuja ja paikallisia virka- ja työehtosopimuksia sekä henkilöstötyövoiman ostopalveluiden mahdollista vähentämistä. Lisäksi arvioidaan toimialojen nykyisten organisaatio-, johtamis- ja asiantuntijarakenteiden tarkoituksenmukaisuutta ja toimivuutta.

Kokonaisuudesta neuvotellaan henkilöstöä edustavien ammattijärjestöjen kanssa. Tavoitteena on saattaa neuvottelut päätökseen viimeistään joulukuun 2026 alkuun mennessä.

Yhteistoimintaneuvottelujen tulos tuodaan aluehallitukselle tiedoksi. Samassa yhteydessä aluehallitukselle esitetään hyväksyttäväksi neuvottelutuloksen perusteella valmisteltu esitys tarvittavista toimenpiteistä vuoden 2027 talousarviota varten.

Hallintosäännön 10 §:n mukaan aluehallitus vastaa hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikasta.

(JS)

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10 §.

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää,

1. että hyvinvointialueella käynnistetään työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun

lain 4 §:n ja 7 §:n mukaiset yhteistoimintaneuvottelut, joissa käsiteltävillä henkilöstövaikutteisilla toimenpiteillä tavoitellaan noin 4,2 miljoonan euron vuosittaista kustannussäästöä.

Yhteistoimintaneuvottelut koskevat hyvinvointialueen kaikkia toimialoja, ja neuvotteluiden piirissä on noin 6 000 henkilöä;

2. Alustavan arvion mukaan neuvotteluissa käsiteltävien toimenpiteiden henkilöstövaikutukset vastaavat enintään noin 84 henkilötyövuotta. Tavoitteena on toteuttaa henkilöstömäärän vähentäminen ensisijaisesti hyödyntämällä eläköitymistä, irtisanoutumisia ja muuta luonnollista henkilöstövaihtuvuutta ilman työnantajan irtisanomisia;
3. Ratkaisuja haetaan ensisijaisesti toiminnallisilla muutoksilla, kuten automaation hyödyntämisellä, hyödyntämällä irtisanomisen vaihtoehtona toteutettavia tehtävä- ja toimenkuvamuutoksia, palvelussuhteen ehtomuutoksia, osa-aikaistamisia sekä organisoimalla työtä ja toimintaa uudelleen;
4. valtuuttaa konserni- ja tukipalvelutoimialan toimialajohtajan antamaan neuvotteluesityksen sekä nimeämään neuvotteluiden työnantajaedustajat, sekä;
5. että yhteistoimintaneuvottelujen tulos ja päätösehdotus tarvittavista toimenpiteistä tuodaan aluehallituksen käsiteltäväksi neuvottelujen päätyttyä;
6. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Päätös

Täytäntöönpano

Päätösote / toimialajohtaja Jussi Savola, henkilöstöjohtaja Johanna Bjerregård Madsen, talousjohtaja Sampo Salo

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus